

Krzysztof Knoppek

Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 1985 r., I PA 25

Palestra 31/1(349), 103-105

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego

1.

GŁOSA

do postanowienia Sądu Najwyższego

z dnia 14 sierpnia 1985 r.

I PA 25/85 *

Teza głosowanego postanowienia Sądu Najwyższego ma brzmienie następujące:

„Od decyzji Ministra Sprawiedliwości oddalającej odwołanie od uchwały odmownej wydanej na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy-Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 1982 r. Nr 16, poz. 124) nie przysługuje skarga do Sądu Najwyższego”.

Teza powyższego postanowienia Sądu Najwyższego zasługuje bezwzględnie na aprobatę.

Nie jest to pierwsze orzeczenie, jakie Sąd Najwyższy poświęcił problematyce sądowej kontroli decyzji organów samorządu adwokackiego. Już w postanowieniu z dnia 7 lipca 1976 r. SN stwierdził m.in., że z całokształtu uregulowania zawartego w ustawie o ustroju adwokatury (z 19 grudnia 1963 r.) wynika, że poza szczególnym wypadkiem przewidzianym w tej ustawie (art. 78 ust. 1 pkt 8 u.o.u.a.) droga sądowa w sprawach z zakresu wykonywania zawodu adwokackiego jest

wyłączona.¹ Postanowienie to — aczkolwiek spotkało się z częściowo krytycznymi głosami E. Mazura² i K. Knoppka³ — jest co do zasady trafne i mimo zmiany stanu prawnego aktualne także obecnie, pod rządami nowego prawa o adwokaturze.⁴ Zasadniczy wątek owego postanowienia, tj. że przepisy szczególne prawa o adwokaturze dopuszczające w ściśle określonych wypadkach możliwość wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego wyłączają drogę sądową we wszystkich pozostałych sprawach z zakresu zawodu adwokackiego, okazuje się niezmiernie przydatny przy roz-

* Postanowienie to zostało opublikowane w OSNCP 1986, nr 5, poz. 81.

¹ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1976 r. I CZ 39/76, OSNCP 1977, nr 9, poz. 164.

² E. Mazur: Głosa do postanowienia SN (wymienionego wyżej w przypisie 1), Pał. 1978, nr 3, s. 58—63.

³ K. Knoppka: Głosa do postanowienia SN (wymienionego wyżej w przypisie 1), Pał. 1978, nr 3, s. 63—66.

⁴ Prawo o adwokaturze (ustawa z dnia 26.V.1982 r., Dz. U. Nr 16, poz. 124).

strzyganiu zagadnienia objętego glosowanym orzeczeniem. W tym ostatnim orzeczeniu Sąd Najwyższy uniknął dwóch podstawowych błędów, jakie obarczają postanowienie z dnia 7 lipca 1976 r., mianowicie odstąpił od koncepcji równorzędności, a więc tym samym od cywilnoprawnego charakteru stosunków pomiędzy adwokatem a samorządem adwokackim, oraz pomiął pojęcie drogi sądowej na oznaczenie zaskarżalności konkretnej decyzji władz adwokatury wyłącznie do Sądu Najwyższego.

Nie ulega wątpliwości, że skoro pod rządami prawa o adwokaturze z 1982 r. adwokat (aplikant adwokacki) może się odwoływać do Sądu Najwyższego tylko w razie sprzeciwu Ministra Sprawiedliwości co do wpisu na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich (art. 69 ust. 3) oraz w razie tymczasowego zawieszenia przez Ministra Sprawiedliwości adwokata lub aplikanta adwokackiego w wykonywaniu czynności zawodowych (art. 83 ust. 2), to jest oczywiste, że w innych sprawach dotyczących wykonywania zawodu adwokackiego odwołanie (skarga) do Sądu Najwyższego jest niedopuszczalna. Powoływany w niniejszej sprawie art. 47 ust. 2 p.o.a. przewiduje odwołanie od ostatecznej decyzji odmawiającej wpisu na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich do Ministra Sprawiedliwości

ci i tym samym wyłącza on możliwość wniesienia jakiegokolwiek w tej mierze skargi do Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wprawdzie w nauce rozważano już zagadnienie (bez udzielenia wyraźnej odpowiedzi), czy w sprawach adwokatury dopuszczalna byłaby skarga do NSA,⁵ ale jednocześnie podkreślono, że nie może to dotyczyć decyzji objętych normalnym trybem odwoławczym oraz decyzji zaskarżalnych do Sądu Najwyższego lub do Ministra Sprawiedliwości,⁶ a tą ostatnią decyzją jest właśnie odmowa wpisu na listę adwokatów.

Uprawnienia Ministra Sprawiedliwości dotyczące wpisu na listę adwokatów były już w doktrynie analizowane i nie podnoszono tam żadnych wątpliwości co do ewentualnego zaskarżenia decyzji odmownej do innego jeszcze organu oprócz Ministra Sprawiedliwości.⁷ Stanowisko takie jest zgodne z regułą interpretacyjną: *clara non sunt interpretanda*.

Uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do rozpoznawania odwołań od negatywnej ostatecznej decyzji organów samorządu adwokackiego w kwestii wpisu na listę adwokatów należy do jego uprawnień nadzorczych, których liczba — według E. Mazura⁸ — zmalała pod rządami prawa o adwokaturze do 20% w porównaniu ze stanem poprzednim.

⁵ Oparta ewentualnie na podstawie artykułu 196 § 2 pkt 17 k.p.a. (decyzja w sprawach uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć).

⁶ L. M y c z k o w s k i: Na marginesie pojęcia samorządności zespołu adwokackiego, Pal. 1983, nr 5—6, s. 23.

⁷ Por. np. W. S z c z e p i ń s k i: Prawo o adwokaturze: czy spełnione nadzienie?, Pal. 1982 nr 9—10, s. 5; J. K r u s z e w s k a: Refleksje w związku z prawem o adwokaturze, Pal. 1982 nr 11—12, s. 22.

⁸ E. M a z u r: Na początku drogi, Pal. 1983, nr 5—6, s. 32.

Sytuacja ta skłoniła tego autora do wniosku, że obecnie instytucja zwierzchniego nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad adwokaturą została zniesiona.⁹

Analizowany przepis art. 47 ust. 2 p.o.a. nie jest żadną nowością w ustawie normującej działalność adwokatury, ponieważ stanowi on odpowiednik dawnego art. 45 ust. 1 u.o.u.a., z tym jedynie zastrzeżeniem, że obecnie Minister Sprawiedliwości, uwzględniając odwołanie, nie wyznacza odwołującemu się siedziby, odwołania zaś do Ministra kierować można tylko od decyzji ostatecznych.

W niniejszej glosie należy podkreślić, że okręgowa rada adwokacka zawiadamia zarówno o wpisie na listę adwokatów (aplikantów adwokackich), jak i o odmowie takiego wpisu, Ministra Sprawiedliwości za pośrednictwem Naczelnej Rady Adwokackiej,¹⁰ a ponadto poucza osobę, której wniosek o wpis na listę nie został uwzględniony, o przysługującym jej środku odwoławczym oraz o terminie i sposobie złożenia odwołania.¹¹ Jeżeli w tych warunkach osoba kandydująca

do zawodu adwokackiego wykazuje nieznaną podstawowych przepisów o adwokaturze i wnosi środki odwoławcze bez podstawy prawnej, to z czystym sumieniem oświadczyć można, że decyzja władz samorządu adwokackiego, a także Ministra Sprawiedliwości, o odmowie wpisu tej osoby na listę adwokatów była jak najbardziej słuszna. Z wnioskiem takim koresponduje orzeczenie Wojewódzkiej Komisji Dyscyplinarnej w N. z dnia 29 maja 1965 r., w którym czytamy: „Sporządzenie i przesłanie do Sądu Najwyższego nie przewidzianego w ustawie zażalenia na incydentalne postanowienie sądu wojewódzkiego stanowi naruszenie obowiązku zawodowego adwokata, tj. znajomości prawa procesowego, powodujące odpowiedzialność dyscyplinarną. Traktowanie tego zażalenia przez obwinionego jako skargi bądź zażalenia w rozumieniu przepisów k.p.a. oraz tłumaczenie się chęcią wywołania orzecznictwa Sądu Najwyższego jest chybione i błędne (...)”¹²

dr Krzysztof Knoppek

⁹ E. Mazur: op. cit., s. 30.

¹⁰ Tak § 21 ust. 4 Regulaminu w sprawie zasad funkcjonowania okręgowych rad adwokackich, uchwalonego przez Naczelną Radę Adwokacką w dniu 3 października 1982 r. Patrz Przepisy wykonawcze do prawa o adwokaturze, Warszawa 1983 (Biblioteka PALESTRY), s. 5–16.

¹¹ Tak § 15 uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 6 grudnia 1984 r. o szczegółowych zasadach i trybie postępowania NRA, okręgowych rad adwokackich i zespołów adwokackich w indywidualnych sprawach adwokatów należących do właściwości tych organów, Pal. 1985 nr 3–4, s. 70–75.

¹² Orzeczenie Wojewódzkiej Komisji Dyscyplinarnej z dnia 29 maja 1965 r. DK 1/65, Pal. 1968, nr 5, s. 82–83.